

Na temelju članka 4.8. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i čl. 6. i 7. Pravilnika o tarifnom postupku ("Službeni glasnik BiH", broj 44/05), rješavajući po zahtjevu Elektroprijenos Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka, broj: 06-3584/15 od 11. ožujka 2015. godine, na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju održanoj 21. svibnja 2015. godine, donijeta je

ODLUKA

1. Elektroprijenosu Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka (Elektroprijenos BiH) određuje se potrebni godišnji prihod za 2015. godinu u iznosu od 107.484.243 KM i utvrđuje tarifa za usluge prijenosa električne energije (mrežarina), kako slijedi:
 - dio prijenosne mrežarine koji se odnosi na energiju iznosi 0,578 feninga/kWh,
 - dio prijenosne mrežarine koji se odnosi na snagu iznosi 1,472 KM/kW,
 - prosječna prijenosna mrežarina iznosi 0,889 feninga/kWh.
2. Potrebni godišnji prihod za 2015. odobrava se u strukturi i iznosima navedenim u trećoj koloni sljedeće tablice:

Troškovi i prihodi (KM)	Tarifni zahtjev	Odobreno	Indeks (3/2)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Troškovi materijala i pričuvnih dijelova	5.000.000	4.800.000	0,960
Troškovi usluga	5.800.000	5.500.000	0,948
Troškovi radne snage	62.622.340	55.587.593	0,888
Amortizacija	46.412.380	46.306.887	0,998
Troškovi kamata	2.494.743	2.494.743	1,000
Ostali troškovi	4.750.000	5.300.000	1,116
Komunalne naknade	2.000.000		
Ostali i izvanredni rashodi	1.007.800	1.000.000	0,992
Regulatorna naknada	1.358.000	1.358.000	1,000
Ukupno troškovi	131.445.263	121.697.223	0,926
Bruto dobit	1.260.874	2.195.664	1,741
1. Ukupno troškovi i bruto dobit	132.706.137	124.542.887	0,938
2. Prihod od ITC mehanizma	4.450.599	4.450.599	1,000
3. Prihod od dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta	4.174.899	4.174.899	1,000
4. Ostali prihodi (donirana sredstva)	2.410.208	2.410.208	1,000
5. Financijski prihod	6.022.938	6.022.938	1,000
6. Potrebni prihod (1.-2.-3.-4.-5.)	115.647.493	107.484.243	0,929
Energija preuzeta iz prijenosnog sustava (kWh)	11.533.436.776	12.091.355.319	1,048
Snaga preuzeta iz prijenosnog sustava (kW)		25.550.000	
Prosječna mrežarina (fening/kWh)	1,003	0,889	0,886

3. Neovisni operator sustava u BiH i Elektroprijenos BiH dužni su da po isteku svakog kalendarskog mjeseca, u suradnji sa vlasnicima licence za distribuciju električne energije, kupcima koji su izravno priključeni na prijenosni sustav i vlasnicima licence za proizvodnju električne energije koji posjeduju proizvodne objekte priključene na prijenosni sustav sa mogućnošću rada u crpnom načinu rada, sačine izvješće o energetskim veličinama u svim točkama preuzimanja energije iz prijenosnog sustava.

4. Na temelju izvješća iz prethodne točke ove odluke, za kupca priključenog na prijenosni sustav, usluge prijenosa električne energije fakturiraju se njegovom opskrbljivaču, a za kupca priključenog na distributivni sustav operatoru distributivnog sustava (ODS), odnosno pravnoj osobi u okviru koje ODS djeluje. Za energiju preuzetu u crpnom načinu rada, usluge prijenosa električne energije fakturiraju se vlasniku licence za proizvodnju po prosječnoj prijenosnoj mrežarini.
5. Tarifa određena ovom odlukom koristi se prilikom određivanja tarifa/cijena za krajnje kupce, prema strukturi tarifnih elemenata u okviru pojedinih kategorija potrošnje.
6. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 1. srpnja 2015. godine.

Izreka odluke objavljuje se u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Uspostava Kompanije za prijenos električne energije u Bosni i Hercegovini omogućena je donošenjem *Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini* ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i *Zakona o utemeljenju Kompanije za prijenos električne energije u Bosni i Hercegovini* ("Službeni glasnik BiH", br. 35/04 i 76/09).

"Elektroprijenos Bosne i Hercegovine" a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Kompanija) vlasnik je licence za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije, u skladu sa odlukom Državne regulatorne komisije za električnu energiju (u daljem tekstu: DERK), broj: 05-28-12-341-20/12 od 17. siječnja 2013. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 5/13).

Kompanija se shodno članku 12. *Metodologije za izradbu tarifa za usluge prijenosa električne energije, neovisnog operatora sustava i pomoćne usluge – Pročišćeni tekst* ("Službeni glasnik BiH", br. 93/11 i 61/14 – u daljem tekstu: *Tarifna metodologija*), financira iz pružanja usluga kupcima i proizvođačima, koje obračunava i fakturira po odobrenoj mrežarini i iz drugih izvora, kao što su naknade za priključak na prijenosnu mrežu.

Kompanija je podnijela zahtjev za odobravanje tarifa, broj: 06-3584/15 zaprimljen 11. ožujka 2015. godine pod brojem: 04-28-5-102/15. Zahtjev je podniet na obrascima propisanim Odlukom o određivanju obrazaca za dostavljanje podataka u tarifnom postupku ("Službeni glasnik BiH", broj 44/05), sa potrebnim prilogima.

U skladu sa čl. 4. i 9. *Pravilnika o tarifnom postupku*, iskazani podaci moraju biti jasno izloženi, tako da omogućavaju njihovu potpunu identifikaciju i moraju pružiti dovoljno informacija da bi se mogla donijeti odluka.

Razmatranje zahtjeva za tarife kroz postupak odobravanja tarifa u najvećoj mogućoj mjeri mora ispoštovati osnovna načela koja propisuju da će tarife biti pravedne i razumne, jednakopravne, utemeljene na objektivnim kriterijima i na opravdanim troškovima i određene na transparentan način. Podnositelj zahtjeva za odobrenje tarife dužan je dokazati da predložena tarifa ispunjava zahtjeve iz zakona Bosne i Hercegovine i pravila i propisa DERK-a.

Kompanija u zahtjevu za 2015. godine navodi „Kod analize uticaja predložene tarife na poslovanje regulisane kompanije i njene kupce, koja se, pored ostalih dokumenata i akata, traži u prilogu zahtjeva za prenosnu tarifu konstatujemo pristupe i rezultate:

1. Tarifom je neophodno osigurati potreban prihod za efikasno, sigurno i pouzdano poslovanje Kompanije, odnosno omogućiti pokriće svih razumno nastalih troškova i rashoda u poslovanju.
2. Uvažavajući postignute rezultate u poslovanju, u predloženoj tarifi za 2015 godinu procijenili smo bruto dobit od 1.260.874 KM.
3. Analiziranjem nivoa ostvarenih troškova u predhodnoj godini,
 - a) Troškovi proizvodnih usluga su planirani u manjem iznosu od odobrenog za 3,33% za 2015. godinu u odnosu na odobrene troškove za 2014. godinu
 - b) Troškovi materijala su planirani sa smanjenjem od 13,80% u 2015. godini u odnosu na odobrene troškove iz 2014. godine
 - c) Komunalne naknade za trafostanice i dalekovode su u proteklim godinama bile malog značaja u odnosu na ukupne rashode Kompanije, tako da ovaj rashod nije bio predmet rasprave u prijašnjim tarifnim postupcima. Međutim, u 2014. godini je za Kompaniju nastao značajan trošak po osnovu stavki komunalnih naknada, nakon okončanja postupaka u upravnom sporu ili pred ustavnim sudom BiH koji su riješeni u korist nadležnih tijela, opština ili ustanova kojima je prenijeto ovo javno ovlaštenje. Tražimo da DERK kroz tarifni postupak, prizna ovaj rashod za 2015. godinu u ukupnom iznosu od 2.000.000 KM, jer je ovaj trošak izvjestan, opravdan i isti nije moguće izbjeći.
 - d) Troškovi amortizacije za 2015. godini su planirani sa smanjenjem od 1,6% u odnosu na odobreni iznos za 2014. godinu, a povećanje od 0,23% u odnosu na ostvarenje 2014. godine
 - e) Troškovi zarada planirani su sa povećanjem od 29,65 %, u odnosu na odobrene troškove radne snage za 2014. godinu. Ovo povećanje bi omogućilo isplaćivanje dostignutog nivoa naknada iz 2014. godinu za ciljani broj zaposlenih za 2015. godinu od 1407. U 2014. godini je ostvareno planirano poboljšanje kvalifikacione strukture i prijem novih kadrova. U toku 2014. godine je izvršeno usklađivanje nivoa ličnih primanja u Elektroprenosu sa nivoom zarada u elektroenergetskom sektoru i ovim zahtjevom tražimo da se ta tendencija zadrži i u narednom periodu.
4. Da bi se obezbijedilo pokrivanje navedenih troškova i ostvarenje dobiti od 1.260.874 KM, potrebno je od usluga prenosa električne enegije za 2015. godinu ostvariti ukupan prihod u iznosu 132.706.137 KM. Ovaj prihod treba umanjiti za prihod po osnovu ITC-a u planiranom iznosu od 4.450.599 KM, umanjiti za prihod od prekograničnih kapaciteta u iznosu od 4.174.899 KM, umanjiti za planirani ostali prihod od 2.410.208 KM i finansijski prihod od 6.022.938 KM čime se dobije iznos potrebnog prihoda koji se treba obezbijediti na tržištu kroz prihod od prenesene energije u ukupnom iznosu od 115.647.493KM.
5. Obim prenesene električne energije na mreži prenosa planiran za 2015. godinu je 11.533.436.776 kWh.
6. Na osnovu potrebnog prihoda i obima prenesene električne energije izračunava se da je predložena prosječna tarifa za prenos, odnosno prosječna mrežarina za 2015. godinu 1,003 fening/kWh.

Važno je, na kraju, naglasiti da su podaci u tarifnom postupku bazirani na podacima o neophodnim troškovima koji se moraju pokriti u cilju nesmetanog i efikasnog funkcionisanja prenosne djelatnosti.“

DERK je izvršio temeljan pregled dokumentacije Kompanije, pa se u nastavku tarifnog postupka moglo pristupiti ocjeni svih podnijetih dokaza uz pridržaj prava DERK-a da traži dodatne podatke i informacije kada to bude smatrao potrebnim.

Zahtjev Kompanije rješavan je provođenjem postupka formalne rasprave, u svemu prema odredbama *Pravilnika o javnim raspravama* ("Službeni glasnik BiH", broj 38/05). U smislu odredbe članka 45. ovog pravilnika DERK je kratkom obavijesti u dnevnim novinama i na svojoj internet stranici upoznao javnost o pokrenutom tarifnom postupku i mogućnošću zainteresiranih članova javnosti da se neposredno upoznaju sa svom raspoloživom dokumentacijom i upute pisane komentare u vezi sa predmetom tarifnog postupka.

Obavijest za javnost pozvala je i osobe zainteresirane da u postupku formalne rasprave sudjeluju kao umješači da pismeno dokažu svoj interes, te najavila održavanje formalne rasprave o zahtjevu.

Nakon dostavljanja zahtjeva za stjecanje statusa umješača, DERK je zaključkom broj: 04-28-5-102-12/15 od 2. travnja 2015. godine dopustio sudjelovanje u postupku u svojstvu umješača kako bi saslušao svjedočenja o pozicijama i interesima slijedećih subjekata: Aluminijska d.d. Mostar, JP "Elektroprivrede Bosne i Hercegovine" d.d. Sarajevo, MH "Elektroprivrede Republike Srpske", Matično poduzeće, a.d. Trebinje i JP "Elektroprivrede Hrvatske zajednice Herceg Bosne" d.d. Mostar. Umješači nisu koristili pravo da izvrše neposredan uvid u cjelokupnu dokumentaciju zahtjeva.

Pripremna rasprava o podnijetom zahtjevu Kompanije, na kojoj je utvrđena lista pitanja koje je neophodno raspraviti i redosljed izvođenja raspravnih radnji, održana je 7. travnja 2015. godine u Tuzli.

Na formalnoj raspravi, održanoj 14. travnja 2015. godine u Tuzli, strane u postupku su prezentirale svoje dokaze kako bi se utvrdila istinitost njihovih tvrdnji. Obradivano je svako od pitanja redom kojim su i nominirana, najprije izlaganjem odgovora podnositelja zahtjeva, a potom izlaganjem komentara umješača i voditelja postupka.

Izvješće voditelja postupka opisuje tijek postupka, ponuđene dokaze i utvrđene činjenice, relevantne pravne odredbe i preporuku članovima Komisije (u daljem tekstu: Komisija) i dostavljeno je stranci u postupku aktom DERK-a broj: 04-28-5-102-28/15 od 27. travnja 2015. godine, te trećim zainteresiranim osobama koje su dokazale izravan interes da sudjeluju u tarifnom postupku i kojima je takav status pravovaljano priznat od strane DERK-a. Analiza troškova i prihoda, izložena u izvješću voditelja potvrđuje, odbija ili prilagođava pojedinačne stavke, veličine ili metode korištene za pripremu prijedloga tarife, u skladu sa diskrecijskim pravima DERK-a u tarifnom postupku.

Izvješće je trebalo da pruži razumnu osnovu Komisiji da na predočenim podacima, argumentima i pojašnjenjima, te komentarima Kompanije broj: 06-5419/15 od 7. svibnja 2015. godine datim na prijedlog ovog izvješća, kao i komentarima umješača u postupku, nakon što ih sve pažljivo razmotri i procijeni, donese svoju konačnu odluku o podnijetom zahtjevu.

Komisija, dakle, usmjerava svoja razmatranja na sve elemente u troškovnoj strukturi koje je isticao podnositelj zahtjeva, analizu troškova i prihoda izloženu u izvješću voditelja postupka,

kao i komentare podnosioca zahtjeva i umješača podnošenih u tijeku cijelog postupka, da bi cjelovitom opservacijom odlučila o podnijetom zahtjevu. Slijedom takve obveze, Komisija izlaže slijedeća svoja stajališta:

Trošak materijala historijski posmatrano fluktuirao je u rasponu od 3,26 do 5,33 mil. KM, a u posljednje dvije godine se smanjivao. Na javnoj raspravi Kompanija je obrazlagala ovakvo stanje time da još nisu završeni javni postupci nabave, kao i smjenom menadžmenta Kompanije. Imajući u vidu da se značajan dio troškova materijala odnosi na energente, odnosno pogonsko gorivo (blizu 25%), čija cijena na tržištu je smanjena u prethodnom razdoblju, ovakvo stanje izravno utječe na smanjenje troška materijala. Pored toga ne postoje ni inflacijski pritisci na tržištu kada je u pitanju nabava materijala koji se ne odnose na energente, pa se Kompanija sa tog stajališta nalazi u povoljnoj situaciji.

Uzimajući u obzir ostvarene veličine na ovoj troškovnoj poziciji u dosadašnjem razdoblju, te visoku pouzdanost rada elemenata prijenosnog sustava, kao i razlozima koji doprinose prolongiranju u dinamici nabave materijala i pričuvnih dijelova, Komisija odobrava iznos od 4.800.000 KM u okviru troškova materijala, što predstavlja povećanje od 1,2 mil. KM u odnosu na iznos utrošen u 2014. godini.

U okviru *troškova usluga* Kompanija je zahtijevala iznos od 5.800.000 KM. Posmatrajući realizaciju ovog troška u prethodnom razdoblju, ona se kretala u rasponu od 3,58 mil. KM u 2009. godini do 6,88 mil. KM u 2013. godini, sa znatnim odstupanjima u posmatranom razdoblju. Ova su odstupanja u najvećem dijelu prisutna zbog rashoda po osnovu ITC mehanizma koji se knjiži u okviru ove skupine troškova, a pojavljuje se povremeno, kao što je to bio slučaj u 2013. godini kada je iznosio 1,46 mil. KM.

Zahtijevani iznos za *troškove usluga* Kompanija je pravdala usporenom dinamikom procesa javnih nabava zbog čega se dio troškova koje je bilo potrebno realizirati u 2014. godini, prebacuje u 2015. godinu, a umješači su isticali da je u svjetlu upošljavanja velikog broja novih radnika u Kompaniji *trošak usluga* previsok. Uzimajući u obzir sve navedene argumente, Komisija odobrava iznos *troška usluga* od 5.500.000 KM.

Po osnovu *ostalih troškova* Kompanija je u svom zahtjevu navela iznos od 4.750.000 KM. Potrebno je napomenuti da se u okviru ove skupine troškova evidentiraju i komunalne naknade za koje je Kompanija u posebnoj stavci tražila iznos od 2.000.000 KM, navodeći da je to projekcija ukupnog iznosa u slučaju da sve lokalne zajednice, na čijem se teritoriju nalaze stalna sredstva Elektroprijenosa BiH, propišu komunalne naknade u određenom iznosu. Prema navodima Kompanije, trenutno su komunalne naknade određene za 30% transformatorskih stanica i 16,83% trase dalekovoda.

Kompanija je navela da je u okviru nematerijalnih troškova u 2014. godini isplatila iznos od 627.030 KM na ime pomenutih komunalnih naknada, a iznos od 311.833 KM koji je knjižen na ostale rashode, također se odnosi na komunalne naknade prema obvezama iz ranijih godina. Uzimajući u obzir postojeću dinamiku uvođenja komunalne naknade od strane lokalnih vlasti (općina) i imperativ pred Kompanijom da ulaže sva raspoloživa pravna sredstva u nastojanju da ospori uvođenje ove vrste nameta, priznaje se iznos od 800.000 KM u ove svrhe. Također se priznaje na ime nematerijalnih troškova iznos od 4.500.000 KM, što u konačnom daje iznos od 5.300.000 KM kao odobren u okviru skupine *ostalih troškova*.

Na ime *ostalih i izvanrednih rashoda* Kompanija je tražila 1.007.800 KM, identično iznosu koji je Komisija odobrila i u prethodnom postupku, dok je ostvarenje u 2014. godini iznosilo 863.782 KM. Ostvarenja u okviru *ostalih i izvanrednih rashoda* kretala su se u rasponu od 863 hilj. do 1,905 mil. KM, sa iznimkom 2011. i 2012. godine kada je na ovoj poziciji prikazana isplata po osnovu sudskih presuda na temelju tužbi uposlenih protiv Kompanije koja je u sumi iznosila oko 22 mil. KM. U pogledu ovih rashoda prihvaća se prijedlog voditelja postupka i odobrava iznos ostalih i izvanrednih rashoda u visini od 1.000.000 KM.

Kompanija je u svom zahtjevu za 2015. godinu zatražila odobrenje *troška radne snage* u visini od 62.622.340 KM što predstavlja povećanje za 29,65% u odnosu na iznos odobren u prethodnom tarifnom postupku i povećanje od 24,5% u odnosu na realizaciju ovog troška u 2014. godini. U zahtjevu se pored ostalog navodi: „*ovo povećanje bi omogućilo isplaćivanje dostignutog nivoa naknada iz 2014. godinu za ciljani broj zaposlenih za 2015. godinu od 1407. U 2014. godini je ostvareno planirano poboljšanje kvalifikacione strukture i prijem novih kadrova. U toku 2014.godine je izvršeno usklađivanje nivoa ličnih primanja u Elektroprenosu sa nivoom zarada u elektroenergetskom sektoru i ovim zahtjevom tražimo da se ta tendencija zadrži i u narednom periodu.*“.

U slijedećoj tablici prikazani su iznosi osobnih primanja u prethodne dvije godine i zahtijevani iznos za 2015. godinu sa detaljnijom strukturom:

Br.	Opis pozicije iz finansijskog izvješća	2013 ostvareno (KM)	2014 ostvareno (KM)	2015 zahtjev (KM)
1	neto plaće i naknade	29 618 386	31 143 993	39 058 287
2	porezi i doprinosi na plaću i naknade	17 750 249	18 775 918	23 564 053
3	bruto plaće i naknade	47 368 635	49 919 911	62 622 340
4	prosječan broj uposlenih	1 185	1 198	1 407
5	prosječna neto plaća	1 640	1 713	1 829
6	prosječne naknade	443	454	484
7	prosječna neto plaća i naknade (1/4)	2 083	2 167	2 313
8	prosječna bruto plaća i naknade (3/4)	3 331	3 474	3 709

Pitanje troškova radne snage izazvalo je dosta pozornosti u tarifnom postupku, obzirom na snažno povećanje iskazano u zahtjevu. Istaknuta je upitnost opravdanja zacrtanog broja od 1407 uposlenika po sistematizaciji na temelju normativa iz Samoupravnog sporazuma iz 1985. godine.

Povećanjem plaća u prethodnom razdoblju Elektroprijenos BiH je dostigao razinu prosječnih plaća uposlenih u elektroenergetskom sektoru, čime su ispravljene razlike u primanjima uposlenika ovisno iz koje elektroprivrede su došli u Elektroprijenos BiH.

Od strane umješaća u tarifnom postupku problematizirana je sistematizacija prema kojoj je predviđen broj od 1407 uposlenih, a koja je napravljena na temelju normativa iz Samoupravnog sporazuma iz 1985. godine. Prema pokazateljima uporedne analize sa kompanijama iz okruženja jasno je da Elektroprijenos BiH u budućnosti mora pristupiti smanjenju broja uposlenih i izraditi novu sistematizaciju radnih mjesta koja bi uvažila prakse koje primjenjuju operatori prijenosnog sustava u bliskom okruženju i Europi.

Na temelju dosadašnjeg opserviranja Kompanije primjetan je i veliki broj sati prekovremenog rada i to se odnosi na osoblje u svim stručno kvalifikacijskim skupinama. Jasno je i da plaćanje ovako opsežnog prekovremenog rada doprinosi rastu troškova radne snage, pa je ovakav način rada odgovarajućim mjerama potrebno reducirati. U budućnosti prekovremeni rad treba regulirati preraspodjelom radnog vremena. Također je neprihvatljiva retroaktivna isplata zarada koja se u praksi vodi pod terminom „razlika“ za određeno razdoblje. Naknade na plaće u Kompaniji veće su od iznosa određenog Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH, pa je potrebno izvršiti usuglašavanje visine naknada u Kompaniji sa zakonski propisanim iznosima.

U pogledu svog određenja prema *trošku radne snage* Komisija uzima u obzir protok vremena i realnu procjenu da će prosječan broj uposlenih u 2015. godini iznositi 1345. Također se preporučuje da se prosječna plaća i naknade na plaću zadrže na razini iz 2014. godine, uz zaustavljanje daljeg rasta koji je evidentan u posljednje dvije godine. Na ovaj je način ukupan iznos troškova radne snage projektiran na 55.587.593 KM.

Za razliku od svih drugih troškova, *amortizacija* stalnih sredstava u Kompaniji ima konstantno opadajući trend iz razloga koji su povezani sa izostankom investiranja u razdoblju do 2014. godine. Ovakav bi se trend mogao promijeniti već u bliskoj budućnosti, uzimajući u obzir investicijski ciklus vrijedan 350 mil. KM čija je implementacija već otpočela, a puni zamah bi trebao uslijediti u 2016. godini i vremenu nakon toga.

U raspravi je vođena diskusija oko primjene novih (većih) amortizacijskih stopa na sve vrste opreme koje su dobivene skraćivanjem korisnog životnog vijeka opreme. Ovakvim je pristupom korisni životni vijek sredstava značajno potcijenjen, a *trošak amortizacije* se povećava, što u krajnjem dovodi do povećanja cijene usluga prijenosa električne energije. Također je potrebno imati u vidu da su kod planiranja *amortizacije* u prethodnom razdoblju bila prisutna nerealna očekivanja u pogledu aktiviranja novih sredstava i po opsegu i po dinamici, što je kao posljedicu imalo precijenjene zahtjeve u pogledu amortizacije. Uzimajući u obzir prethodna razmatranja priznaje se *trošak amortizacije* u iznosu od 46.306.887 KM, što je razina ostvarena u 2014. godini.

Kompanija je *troškove kamata* za 2015. godinu planirala u skladu sa otplatnim planom aktivnih kreditnih zaduženja. Projekcija ovog troška iznosi 2.494.743 mil. KM uz prisutnu tendenciju kontinuiranog opadanja zbog smanjenja obveza u strukturi pasive Kompanije. U potrebni prihod Kompanije odobravaju se troškovi kamata, u iznosu jednakom zahtjevu Kompanije, od 2.494.743 KM, a u skladu sa *Tarifnom metodologijom*, kao trošak duga u okviru prosječnih ponderiranih troškova kapitala.

U skladu sa člankom 17. *Tarifne metodologije*, Kompaniji se kao opravdani trošak priznaje i iznos od 1.358.000 KM po osnovu obveze plaćanja *regulatorne naknade* u visini propisanoj *Odlukom o utvrđivanju regulatorne naknade u 2015. godini* ("Službeni glasnik BiH", broj 84/14).

Kad je u pitanju *dobit* Kompanije, prema dostavljenim podacima o poslovanju, u 2014. godini Kompanija je ostvarila *bruto dobit* od 3.401.430 KM. Kompanija je u ovom tarifnom postupku zahtijevala odobravanje bruto dobiti u iznosu od 1.260.874 KM što predstavlja 0,16% vrijednosti kapitala Uzimajući u obzir vrijednost kapitala Kompanije na dan 31.12.2014. godine od 802.462.760 KM, odobrava se *dobit* u iznosu od 2.195.664 KM što predstavlja povrat od 0,27% na kapital Kompanije.

ITC mehanizam je mehanizam kompenzacije koji omogućava pokrivanje troškova na prijenosnoj mreži koji nastaju usljed prekograničnih tokova. Shodno članku 16. *Tarifne metodologije* potrební prihod za obavljanje regulirane djelatnosti umanjuje se za iznos ostalih prihoda koji se odnose na reguliranu djelatnost uključujući neto iznos (prihod – rashod) ostvaren od prekograničnih tokova.

Prvobitno, Bosna i Hercegovina je sudjelovala u ITC mehanizmu zemalja jugoistočne Europe. Zajednički europski ITC mehanizam koji obuhvaća 26 zemalja i 31 operatora prijenosnog sustava, stupio je na snagu 1. lipnja 2007. godine. Na temelju prihoda u prethodnom razdoblju i podataka o prekograničnoj trgovini u aktualnom razdoblju može se prihvatiti projekcija prihoda od primjene ITC mehanizma od 4.450.599 KM koji je Kompanija navela u svom zahtjevu.

Prihod od aukcija prekograničnih prijenosnih kapaciteta, također predstavlja vrstu prihoda koji se tretira u skladu sa člankom 16. *Tarifne metodologije*. Ove prihode Kompanija ostvaruje od 2010. godine, a prema podacima za 2014. godinu ukupni prihod po osnovu dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta iznosi 4.174.899 KM. Ovaj podatak Kompanija navodi u zahtjevu za tarife, te ga Komisija prihvata kao relevantan za kalkulaciju tarife.

Potrební prihod za obavljanje regulirane djelatnosti umanjuje se za iznos amortizacije na donirana sredstva u visini od 2.410.208 KM, a u skladu sa ustaljenim principima i praksom koju DERK redovno primjenjuje prilikom utvrđivanja tarifa za regulirane subjekte u svojoj nadležnosti.

Potrební prihod za obavljanje regulirane djelatnosti umanjuje se i za iznos financijskih prihoda koje će Kompanija osigurati oročavanjem dijela sredstava koja se nalaze na računima Kompanije. U 2014. godini Kompanija je ostvarila prihod po osnovu oročenja dijela sredstava kao i po osnovu kamate na depozite po viđenju u ukupnom iznosu od 6.022.938 KM. Uzimajući u obzir da je opseg oročenih sredstava Kompanije, na kraju prvog kvartala 2015. godine, iznosio više od 230 mil. KM, može se smatrati kao pouzdana procjena financijskog prihoda koji je Kompanija navela u svom zahtjevu od 6.022.938 KM.

Na temelju obavljene analize zahtjeva Kompanije, Komisija je ocijenila da realna suma ukupnih troškova i rashoda Kompanije iznosi 124.542.887 KM, odnosno 107.484.243 KM po odbitku prethodno navedenih prihoda od prekogranične trgovine, amortizacije doniranih sredstava i financijskih prihoda.

Energija na temelju koje se izračunava prijenosna tarifa, u skladu sa *Tarifnom metodologijom*, preuzeta je iz Bilance električne energije na prijenosnoj mreži za 2015. godinu i iznosi 12.091.355.319 kWh.

Uzimajući u obzir stavove iskazane u tarifnom postupku, smjernice sadržane u europskoj regulativi o tarifiranju prijenosa električne energije, stanje u bližem i širem okruženju, određuje se da sastavnica *L* koju plaćaju kupci električne energije iznosi 100%, a sastavnica *G* koju plaćaju proizvođači električne energije iznosi 0%.

Prijenosna mrežarina za snagu i prijenosna mrežarina za energiju izračunavaju se prema odnosu snage i energije 35%:65%, u skladu sa *Tarifnom metodologijom*.

Prijenosna mrežarina za snagu iznosi 1,472 KM/kW i obračunava se mjesečno kupcima na temelju zbroja neistodobnih vršnih opterećenja u točkama preuzimanja. Na temelju Bilance električne energije na prijenosnoj mreži za 2015. godinu i odnosa preuzete energije i snage iz prijenosnog sustava ostvarenog u 2014. godini, određuje se ukupni iznos fakturirane snage na godišnjoj razini od 25.550.000 kW.

Prijenosna mrežarina za energiju iznosi 0,578 feninga/kWh kao odnos potrebnog prihoda koji se prikuplja od kupaca umanjen za dio koji se odnosi na snagu i preuzete energije iz prijenosnog sustava od 12.091.355.319 kWh.

Prosječna prijenosna mrežarina iznosi 0,889 feninga/kWh i predstavlja odnos potrebnog prihoda i preuzete energije iz prijenosnog sustava.

Prednje navedene tarife, po uvjerenju Komisije, osiguravaju potrebni приход za učinkovito, sigurno i pouzdano poslovanje Kompanije, odnosno omogućavaju pokriće svih razumno nastalih troškova i rashoda u poslovanju.

U okvirima razumnog diskrecijskog prava Komisije da potvrdi reprezentativnost i opravdanost svih podnijetih podataka i tvrdnji, da procjeni stupanj vjerovatnoće ostvarenja svih procijenjenih troškova i rashoda, na temelju sveobuhvatnog razmatranja svih dokaza istaknutih u zahtjevu, izvješću voditelja postupka, komentarima podnositelja zahtjeva i zainteresiranih lica (umješaća), Komisija donosi odluku kao u izreci.

DERK će kontinuirano pratiti efekte primjene usvojenih tarifa zadržavajući pravo podešavanja tarifa kada ocijeni da je to potrebno.

Shodno članku 14. *Pravilnika o tarifnom postupku*, podnositelj zahtjeva kao regulirani subjekt ima obvezu osigurati pristup javnosti zvanično odobrenoj tarifi, tako da ovom odlukom odobrena tarifa bude na raspolaganju javnosti u njegovom sjedištu tijekom radnih dana i objavljena na njegovoj internet stranici.

U skladu sa člankom 9.2 *Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini*, protiv ove odluke može se pokrenuti postupak pred Sudom Bosne i Hercegovine podnošenjem tužbe u roku od 60 dana od dana prijema ove odluke.

Broj: 04-28-5-102-36/15
21. svibnja 2015. godine
Tuzla

Predsjedatelj Komisije
Nikola Pejić